راپورت

خاتمه

تکلیف عدالت و ادای حق صداقت خود را در این میدان عرض کنم هر در رشته و بازدید
و غور رسی تحریر هذه قشون اصفهان نمودم قوه جاری کردم مانند قوه مقناطیس و همان قوه
و سخت گیری بهائی هر کردم مراتب نتایج خارق عادت و معجز تمیز رسانیده
الحق بواسطه عصبیت و میل و شوق زیاد و همت و غیرت بلانهایت حضرت والا ظل السلطان
منافع اعلیحضرت شاهنشاه حفظ شده و این نتایج خوب حاصل گردیده
حق عدالت و صرف صداقت در این است اعتراف نمایم در جناب جلال الدوله میرزا ... ذی
بواسطه سعادت و همت و غیرت و میل کار و خلوص نیت که به نکته بجا و زیارات
و مقاصد و حکم حضرت والا را رد نموده و فیما بین و در صفات حمیده و اطوار پسندیده
نظامی شخصه بجهت تمام صاحب منصبان و کلیه قشون اصفهان سرمشق خوبی هستند

در انتظام و خوش فطرتی و موافقت این قشون

و درست رفتاری نسبت به پادشاه

انتظام و موافقت و مواسات و خوش فطرتی قشون و حب سلطان و درست کرداری نسبت به آن

مانند بنای درست از سنگ مرمر در نهاد قشون نهاده شده

این صفات عالیه را من در نهاد وجود تمام قشون اصفهان سرشته دیدم اطلاعات کامله

از کیفیت و اطاعت کامل و احترام قشون در مقابل روسا و سلسله نظامی [illegible] اصفهان

و اجرای خدمات و اداء وضع ایستادن نظامی و لباس پاکیزه قشون اصفهان در بازار و برزن

بعینه مطابق بود با آنچه در قواعد نظام گفته شده تمام قشون با کمال وجد و شعف فریاد با همه صدا

رعد با آسمان خنده نموده می گفتند شاه سلامت باشد و من هم دانستم آنچه [illegible] خوب نگاه کردم و در نظر

خود قشونی دیدم که بنای سنگ مرمر در نهاد آن نهاده شده و آن عبارت است از انتظام و مواسات

و موافقت و خوش فطرتی و جوهر ذاتی قشون و درستکاری و یک رنگی کردار [illegible] پادشاه با حمیت

و غیرت

راپورت مشق جنگ

روز یازدهم ماه ربیع الثانی بموجب فرمایش شرحی که در روزنامه علیحده پیشتر مشق جنگ
وقوع بهم رسانید

اطلاعات و مشقهای کامله تاکتیک تمام قشون و نظم و صفات حمیده و نظامی که لشکر ارباب
بهره‌مند روشن بود در این مشق جنگ گردید

تمام قسمتهای قشون آنچه لازمه جنگ بود همراه داشته حتی نقشه‌های مسکوک نظامی که جهت مجروحین
و دیگر بسته کاروان نظامی بهم پیوسته که حمل نموده آورده بودند و این هر چه لازم بود بجهت
آنکه مشق جنگ در جاده ورث رودخانه واقع شده بود

حضرت والا ظل السلطان محض شرف و افتخار قشون فرمایش یک قسمت شرف نموده من شهادا
محض ادای حقیقت و صدق واقع مقر و معترفم که حضرت والا در این مشق جنگ صفات عالیه
و عصبیت و هنرهای نظامی خود را ملاحظه که لازمه یک سردار قشون است بروز دادند
و نیز باید تصدیق کنم در موضع جنگ هم در نمره حریف و طرف خود حضرت والا بوده خیلی
سخت بود و بایستی بواسطه چابکی مقصد مراد طلب خود باشم مغلوب گشتم

راپورت تیراندازی نشان

تمام پیاده نظام با تفنگهای خود و سوار و توپخانه با تفنگهای کوتاه در حضور حضرت والا ظل السلطان تیر اندازی نموده‌اند

مشق تفنگ و نتایج تیراندازی بسیار خوب بود و تمام قشون در نهایت کامیاب شدند

تمام افراد قشون در مشق نشانه سازی تفنگهای جدید اطلاعات کامله حاصل نموده‌اند

همچنین توپخانه با توپهای اطریشی اوخاتیوس در حضور حضرت والا تیراندازی کرده اطلاعات کامله توپچیان در مشق توپ و نشانه سازی آنها از انواع جهات و بسبب این توپها موجب حصول نتیجه خوب گردید

راپرت شش بچه سربازان و بچه توپچیها و غیره

بچه سربازان و اطفال توپچیان و سواران هر کدام در سربازخانه خود در مدرسه جمع شده علم خواندن و نوشتن و حساب و مشق و ژیمناستیک میاموزند

خوراک آنها خوب و ملبوسشان پاکیزه و مرغوب و بعینه هر طبقه از آنها لباسشان مثل لباس و ملبوس پدران خود

این اطفال همیشه در نزد پدران خود و در تحت مواظبت آنها هستند

سن آنها از شش سالگی است تا چهارده سالگی و ترقیات خوب نموده اند شوق و میل آنها که به نظامی دارند موجب فرح و دلخوشی است

از قیافه بچگی آنها خوشبختی و آثار ترقی نمایان است

من یقین دارم در این یکصد و پنجاه نفر طفل که دیدم خادم و جان نثار حقشناس اعلیحضرت شاهنشاه خواهند شد

نیت ترتیب این اطفال و قابل نمودن آنها خیالی است که از منبع رحم و ناخیر خواهی دینداری شاهنشاهی شده است

معلمین فارسی و عربی آنها را خود حضرت والا مرحمت فرموده و ختم قرآن نموده اند و در مدرسه همیشه

راپورت اعمال حفظ الصحه و مریضخانه‌ها

در مریضخانهای متحرک نظامی

هر قسمت قشون در سربازخانه خود طبیب و دواخانه مخصوص دارد که تمام دواهای طبی در آن آماده و آنچه لازمه معالجه امراض داخله و خارجه است از قبیل ادویه و آلات جراحی در آنجا موجود است

در هر سربازخانه تمام ناخوشها در اطاقهای مخصوص در تحت معالجه آنها ساخته شده جمع‌اند و پرستاران معین مواظبت خدمات آنها را می‌نمایند

طبیب فوج جلالی میرزا حبیب است

طبیب فوج چهارمحال اسکندر میرزا

طبیب برادران قشم میرزا محمودخان حافظ الصحه

طبیب توپخانه میرزا شیخ محمدخان

بواسطه این قراردادها و این قوانین و مواظبت از مرضی در اعمال حفظ الصحه هیچ حرف و که اشتباه شده

در وقت مشقها برحسب مریضخانهای متحرک که هر قشونی با روی طرش همراه این قسمت دکترها و اطباء فوق از شاگردان و ترتیب یافتگان مدرسه دارالفنون و رئیس و نشئه وقایع آنها میرزا رحیم‌خان ترتیب و دکتر و حکیم‌باشی مخصوص خود حضرت والا است

راپورت دفترخانهٔ نظامی

و مواجب و جیره

تمام قشون از جهت اینکه تا دو ماه سربازان و سواران و توپچیان مواجب و جیره خود را ماه به ماه

منظماً بدون کسر و نقصان دریافت می‌نمایند

دفترخانهٔ نظامی باید در کمال خوبی رسیدگی کند

من با کمال دقت غوررسی کرده در این باب اطلاعات تامه حاصل نمودم و اطمینان دارم که آنچه دیده

و نوشته‌ام صحیح است

راپورت پر کردن فشنگ به جهت تفنگها

هر یک از زرادخانه‌های ممالک محروسه و توپخانه جبه دارند هیچ از آلات لازمه به جهت پر کردن فشنگها از

فلزی و چوبی لوازم زرادخانه خالی شده

اینکار بسیار خوب است زیرا که مقیدان همیشه فشنگها را استعمال نمود بدون آنکه چیزی تلف شود و خسارتی

بری باشد آنکه ضایع گردد و کشته باشد

راپورت موزیکانچیان

در باطالیانهای چهار محال و چندال هر کدام یکدسته سرباز موزیکان مخصوص خود دارند

این موزیکانچیها مشقهای نظامی را بسیار خوب میزنند و مقامات و الحان دیگر را نیز هم اگرچه خیلی خوب نمیتوانند بزنند

میرزا حسین خان سرهنگ مشاق کل آنها قابل تعریف و توصیف و از ترتیب و اتقان ایشان مسرور میباشد

آلات موزیکان خیلی پاک و تمیز و قدر کفایت است

بچه سربازها هم یکدسته موزیکانچی تشکیل کرده خوب موزیکان میزنند و خیلی در این باب مستعد هستند

هر دسته موزیکانچی تقریباً مرکب است از پنجاه الی شصت نفر 

راپورت اسبهای توپخانه
و اسباب توپ کشی

در اصطبل توپخانه نیز راس اسب موجود و میرآخور آنها حاجی قاسم نایب است اسبهای توپخانه را

خوب تربیت نموده و آنها را بتجربه مقصودی منجود خیلی خوب ترتیب نموده‌اند

خیلی لازم و واجب است هر اسبهای توپخانه را که پنجصد راس فقط ... خانه نیز در اصطبل هم در توپخانه بجهت آنها

باز نه یراق و اسبابهای توپ کشی نیز همه فقط طهران کهنه و شکسته است و ترتیب آنها خیلی

واجب

راپورت مشق ژیمناستیک

هر یک لازم پیادهای پیاده نظام و توپخانه در سربازخانه حفظ نموده الحمدلله تمام مشق ژیمناستیک کنند

و آلات لازمه این مشق که ... موجود است و ترقیات و نتایج این مشق لازم در حقیقت در استی

اسباب حیرت و دلربائی است تمام سربازان ژیمناستیک میرزوق العاده با چالاکی آن ...

دعوه گیری لازم تماشا کنان داده شده‌اند

راپورت انبار ذخیره قورخانه

رئیس ذخیره قورخانه میرزا محمد خان سرهنگ است

تمام اسباب و آلات توپها و مهمات و اسباب توپ کشی و ملزومات توپ را کمال لطافت منظم

نموده اند قورخانه را به طور شایسته با مهمات و ملزومات آن خوب نگاه داشته اند

مأمور مخصوص مراقبت آنها میرزا غلامحسین خان سرهنگ جوان تعلیم شده و قابل تعریف است

اسباب کهنه در مخزن است بدون کم و نقصان منظم است با شرف و سپاه

همچنین در صفحات توپ مشق ساختمان کوهستانی نه ارابه شنیر موجود است و تکمیل

در باطری ناقص و چهارده ارابه لازم است خیلی واجب است حکم شود سه ارابه توپ مشق

ساختمان دیگر با ملزومات و مهمات آن از طهران به اصفهان فرستاده شود محض تکمیل

تا یک دست تکمیل باطری شود

راپورت انبار ذخیره

رئیس انبار ذخیره فتح الله خان سرهنگ است

در این انبار از هر قبیل ملبوس و ملزومات و اسلحه موجود و بجای پاکیزگی نگاه داشته اند

آنچه در انبار موجود است خیلی خوب حفظ نموده اند

اشیائیکه در انبار است بدون کم و نقصان مطابق است با ثبت دفتر

علاوه بر ملبوس و ملزومات نو و تازه تمام قشون البسه کهنه به جهت یک دوره ذخیره برای

هشت هزار نفر قشون از سرتا پا موجود است

در وقت سربازان همان تفنگهای روزن پرستانک دور قدیم میباشد و تمام تفنگهای ورندل

جبه یه را در انبار بالکل پاکیزگی قرار داده اند

راپورت بازارهای قشون

جبه زره و قورخانه و اسلحه

علاوه مخزنهای بزرگ ذخیره هر شهر ریاست جلیله نظام و سوار و توپخانه بجهت خود مخزن مخصوص در دست دارند محض اینکه رفع احتیاجات یومیه قشون خود را بنمایند و همچنین در سربازخانه هر قسمت قشونی استادان و کارگران از هر قبیل اجیر کرده اند از برای دوختن و وصله ملبوس و مرمت لوازمات و اسلحه صاحبمنصبان و سربازان و سواران و توپچیان محض تعمیر لوازم آنها

صنایع دستی و عمل اصفهان بی اندازه قابل توصیف است و احتیاج بمصنوعات و اشیاء خارجه ندارند

پارچه بافته شده با برگ و قمیصه و البسه و کفش و قداره و تمام مایحتاج ساکنان خود را در خود اصفهان میسازند

Casernement

Les régiments d'infanterie, la cavallerie et l'artillerie ont chaqu'un leurs superbe caserne separé. La caserne pour le régiment Tschaarmohal était nouvellement construite, dans une manière très satisfaisante.

La cavallerie et l'artillerie ont des superbe place d'exercises, dans leurs caserne mêmes. L'infanterie a le vaste et joli maidan Sahi pour son exercise.

Les casernes ne peuvent pas être mieux; ils sont exemplairs. Partout règne propriété et ordre et une richesse de l'eau.

Les chambres pour les soldats, cavaliers et artilleurs sont claires, suffisantes et bien situés.

Chaque homme a son propre tapis, ses couvertures du lit et un bon place pour ses arms et habits.

Les Officiers subalternes sont séparés logés dans leurs casernes, — une très bonne mesure pour la discipline. Chaque caserne a sa correcte garde sous le commandement d'un officier.

راپورت سربازخانه‌ها

رژیمانهای پیاده نظام و سواره و توپخانه هر کدام سربازخانه خوبی و با شکوهی مخصوص خود دارند

و سربازخانه فوج چهار محالی بطرز خوش و وضع دلکشی تازه بنیاد و تمام شده است

سواره و توپخانه هر کدام در سربازخانه خود میدان وسیع قشنگی بجهة مشق دارند

میدان مشق پیاده نظام هم همان میدان شاه است که خیلی وسیع و باشکوه جاییست

سربازخانه از اینها بهتر نمیشود و فی الواقع سرمشق و نمونه هستند در تمام نقاط این سربازخانه‌ها

پاکیزگی و نظافت موجود و نظم کاملی در ترتیب اشیاء بطوریکه باید و شاید خوب بعمل آمده

تمام این محسنات نهرهای آب جاری است

اطاقهای سربازان و سواران و توپچیان خیلی روشن و کافی و خوش وضع واقع شده هر سرباز

و غیره فرش و اسباب خواب تمیز و پاکیزه مخصوص خود دارد و هر کدام جای خوبی از قبیل طاقچه

و غیره بجهة قرار دادن اسلحه و ملبوس خود دارند

صاحب منصبان از سلطان به پائین در سربازخانه‌ها مسکن دارند و بجهة نظام سربازخانه‌ها و قشون این

فقره بسیار خوب و مفید است

Magasins des troupes.
Confection
d'habillement, équipement et armement.

Hors du grand magasin de Zakhireh chaque régiment d'infanterie, la cavallerie et l'artillerie ont leurs magasins à main pour les nécessairs journalière des leurs troupes. Aussi tout espèces des ouvriers sont engager pour confectionner où réparer l'habillement, l'équipement et armement pour les officiers, soldats, cavaliers, artilleurs et pour les chevaux.

La manufacture et l'industrie d'Ispahan est très louable et tout à fait indépendant de l'Etranger.

Les draps, les étoffes, les habits, les chaussures, sabres et tout matériel est fabriqué ici même et dans une qualité très satisfaisante, même excellents.

Ambare zakhireh.

Sous la direction du Fathollah Khan serheng.

Cet magasin richement doté avec tout d'espèce d'habillement, équipement et armement est très bien et très propre tenue. Tout est bien conservé.

Le contenant du magasin est conforme à la liste et n'y manque rien.

Outre des habits et équipement neufs des tous les troupes il y a dessus encore un état en réserve, de la tête jusqu'aux pieds, tout à fait neuf, pour 8000 hommes.

Dans les mains des troupes sont des anciens fusils à piston, se chargeant par la bouche. Tous les modernes fusils système Werndl, sont dans le magasin, tenue, placer et garder d'une manière excellente.

IV

Ambare zakhireh tubkhaneh.

Sous la direction du Mirza Mehdi Khan serheng.

Le magasin entier, contenant des canons, munitions, harnais et nécessairs pour les canons est en très bon ordres. Les canons autrichiens, système Ukatius, avec leurs muntions et nombreux nécessairs sont tennes dans un état exemplairs.

Chargé avec leurs soin spéciel est un officier instruit : le Colonel Mirza Goulam Houssein, qui merite d'être hautement loué.

L'état du magasin est conforme à la liste, n'y manque rien.

Comme ses trouvent à Ispahan seulement neuf pièces 7 cm. autrichiens, système Ukatius, mais la correcte formation pour deux batteries, — à 6 pièces, — prétend douze pièces, il sera bien nécessaire d'ordonner (envoyer) encore 3 pièces 7 cm. avec la munition nécessaire, pour avoir une juste formation tactique des deux batteries.

Chevaux d'Artillerie.

Harnais.

Il y a trente chevaux d'Artillerie sous le commandement du Hadji Kazem Naïeb. Le chevaux sont bien nourris, et bien dressé pour leurs déstinations.

Très nécessaire d'augmenter cet nombre de chévaux sur cent, et de construire une écurie pour ces chevaux dans la caserne d'Artillerie. Les harnais sont, comme partout en Perse très vieux; ils ont très bésoin un rémaniement.

Gymnastik

Chaque régiment d'infanterie et l'Artillerie possède dans sa caserne une complète école de gymnastik et richement dotée avec tous les appareils necessaires. Les progrès et les résultats sont en plein verité admirables, — tous les élèves montrent une passion et une perféction éxtraordinaire, et un grand nombre sont des vrais artistes.

Musique

Les régiments d'infanteries Djellali et Tschoarmohal ont chaqu'un sa musique séparé. Ces corps de musique sont bien instruits et jouent bien les marches militairs, ainsi comme ils sont très satisfaisants instruits dans la musique de concert.

Leurs instructeur en chef: Colonel Mirza Houssein Khan merite d'être bien loué; il est un digne élève de musique du Monsieur Le Maire.

Les instruments de musique sont en très bon état et suffisants.

L'école des enfants des troupes a leur propre corps de musique bien charmant.

Chaque corps de musique se compose d'environ 50 – 60 hommes.

Administration militaire,

Appointements.

Touts les troupes: Généraux, Officiers supérieurs et officiers, sousofficiers, soldats cavaliers et artilleurs reçoivent leurs appointements régulièrement et toujours par mois. L'administration fonctionne dans une manière admirable.

Je me suis exactement et profondement informer et assurer de la vérité.

Manufacture de munition pour les fusils.

Chaque régiment d'infanterie, la cavallerie et l'artillerie, possèdent une boîte avec les instruments nécessairs pour remplir nouvellement les cartouches métalliques déchargés. C'est bien nécessaire, pour pouvoir toujours user les cartouches sans perte et sans grande dépense.

Service sanitaire, pharmacie, ambulance.

Chaque troupe et caserne est pourvu de son Médecin stabil et d'une pharmacie richement dotée de touts les médicaments nécessairs, pour les maladies intérieurs et éxterieurs et avec les instrument nécessairs de chirurgie.

Dans chaque caserne les malades trouvent soins dans un chambre réservé ou ils sont réunis.

Régiment Djellali: Médecin Mirza Habib.
" Tschoarmohal: Médecin Iskender Mirza.
Cavallerie: Médecin Mirza Mahmoud Khan.
Artillerie: " " Mirza Shéik Mohamed Khan.

Grace à cette très louable institution et soin pour les malades soldats, létat sanitaire ne laisse rien a désirer.

Les troupes sont suivi par leurs propres ambulances sanitaires sur des mulêts, pendant les manoeuvre de combat.

Les médecins sont des braves élèves de l'école Dar-ol-Fonoun et leurs chéf digne est le Général Dr. Mirza Houssein Khan Médecin de Son Altesse Impériale.

École des enfants des troupes.

Tous les enfants garçons des soldats, cavaliers et Artilleurs sont reunis dans une école, où ils apprends lire, écrire, compter, éxercise et gymnastik.

Ils sont bien nourris et bien habillés, conformement l'uniform des leurs pères dans les différents arms.

Ces enfants sont toujours chez leurs pères et sous leurs surveillance.

Leurs ages est entre 6 et 14 ans.

Ils font des très bons progrès; c'est une passion de voir leurs plaisir pour le service militaire et l'éxercice. On peut lire de leurs physionomie enfantine le bonheur avec leur destination.

Je suis assurer ces cent cinquante enfants devient un jour des très bons et réconnaissants serviteurs de Sa Majesté Impériale.

Leurs professeurs pour enseigner la theorie sont payés par Son Altesse Impériale et ils merite d'être loués.

L'idée de faire de ces enfants des braves hommes, était une oeuvre de vraie pitié et piété.

Tir à cible.

En présence de Son Altesse Impériale Prince Selle Soultan, toute l'infanterie avec fusils, la cavallerie et l'artillerie avec carabines ont tirer à cible.

Le maniement des arms et les résultats des tirs ont montréz un très bon résultat dans ce genre d'instruction.

Toutes les troupes sont bien instruits avec les fusils modernes.

Aussi en présence de Son Altesse Impériale l'Artillerie à tirer sur le cible avec les canons autrichiens, — système Ukatius.

La bonne connaissance du matériel, le maniement correct avec les canons et avec la munition par les canoniers, ont obtenu un très bon résultat.

Manoeuvre de combat.

Le 11ième Rabbi ossani a eu lieu un manoeuvre de combat, après la supposition ci-joint.

L'instruction tactique parfait des touts les troupes, la bonne discipline et les excellents qualités militairs des touts les troupes ont fait très bien reussir cet manoeuvre. Les partis ont été fournir avec touts les nécessairs pour la guerre, — même avec les ambulances pour les blessés et un train avec le matériel d'un pont bien nécessaire, comme le manoeuvre était dans l'endroit d'un fleuve.

Son Altesse Impériale Prince Selle Soultan a honoré les troupes de commander une partie, et je rend seulement justice à la vérité, si j'exprime, que Son Altesse Impériale à montrer des excellents qualités d'indépendances, énergie et talents de général en chef.

Je dois affirmer, que ma position comme adversaire de Son Altesse Impériale était bien difficile et présendait tout m'attention.

Discipline, Esprit de corps, Loyauté au souverain.

Le fondament en marbre d'une troupe et d'une armée c'est la discipline, le bon ésprit et la loyauté au souverain.

Ces trois éxcellents qualités j'ai trouvé hautement développer entre toutes les troupes d'Ispahan.

L'excellente instruction tactique, l'obéissance complète, le réspect entier devant les supérieurs, le correct salut militaire partout devant les officiers, le sévère service de garde, la tenue militaire et l'uniform propre et conforme les ordres dans les bazars et dans les rues, le cris enthousiastes des toutes les troupes, — comme le tonnerre — pour la santé de Sa Majésté Impériale le Shah yn Shah ne m'ont pas trompé, d'avoir devant moi une troupe, qui possède cet fondament en marbre: la discipline, le bon ésprit et la loyauté à leurs gracieux et haut souverain!

Conclusion

Je rend tout simplement un devoir à la justice et à la vérité, si j'exprime, que mes obsérvations sévères et profonds m'ont fait trouver la force magnetique et l'esprit dominant, qui pouvaient obtenir des résultats miraculeux.

Grace à l'énergie, passion développer, infatigable diligence et zèle de Son Altesse Impériale le Prince Selle-Soultan pour l'haute service et l'interêt de Sa Majésté Impériale le Shah yn Shah, sont obtennes ces résultats.

Il me faut rendre justice aussi à Son Excellence Sarem e Dauleh, Emirtuman, qui par son concours, sa bonne volonté et très louable diligence, éxecute du point en point les idées et les ordres de Son Altesse Impériale et qui donne un bon éxemple, dans touts les qualités militaires, aux officiers et à toutes les troupes d'Ispahan.

Ispahan le 12ième Rabbiossani. 1304.

Général Wagnerkhan

۲۹ گ